

สิทธิและเสรีภาพของจำเลยในคดีอาญา

จำเลย หมายถึง บุคคลซึ่งถูกฟ้องต่อศาลแล้วโดยข้อหาว่ากระทำความผิด

จำเลยมีสิทธิตามกฎหมายดังต่อไปนี้

๑. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม
๒. สิทธิที่จะได้รับการตั้งทนายความแก่ต่างในชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา และขอให้ศาลตั้งทนายความให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
๓. สิทธิที่จะปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
๔. สิทธิที่จะตรวจดูสิ่งที่ยื่นเป็นพยานหลักฐานและคัดสำเนาหรือถ่ายรูปสิ่งนั้น ๆ
๕. สิทธิที่จะตรวจดูสำนวนการไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาของศาลและคัดสำเนา หรือขอรับสำเนาที่รับรองว่าถูกต้อง โดยเสียค่าธรรมเนียม
๖. สิทธิที่จะตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในการสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน
๗. สิทธิในการคัดค้านผู้พิพากษาที่พิจารณาคดี
๘. สิทธิที่จะคัดค้านการถอนฟ้องของโจทก์
๙. สิทธิที่จะไม่ถูกดำเนินคดีซ้ำ
๑๐. สิทธิที่จะไม่ยอมให้โจทก์อ้างจำเลยเป็นพยาน
๑๑. สิทธิที่จะร้องขอให้ศาลปล่อยถ้ามีการคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
๑๒. สิทธิที่จะร้องขอให้ศาลปล่อยชั่วคราว
๑๓. สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาคำสั่งของศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว
๑๔. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและสืบพยานในศาลโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย
๑๕. สิทธิที่จะได้รับการอ่านและอธิบายฟ้องให้ฟัง
๑๖. สิทธิที่จะไม่ยอมให้การต่อศาล
๑๗. จำเลยซึ่งเป็นคนยากจนมีสิทธิขอสำเนาคำพิพากษาซึ่งรับรองถูกต้องโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม
๑๘. สิทธิที่จะได้รับการจัดหาล่ามหรือล่ามภาษามือ
๑๙. สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
๒๐. จำเลยซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำมีสิทธิยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาต่อพักคดีภายในกำหนดอายุอุทธรณ์หรือฎีกาได้
๒๑. สิทธิที่จะไม่ตอบคำถามซึ่งโดยตรงหรืออ้อมอาจจะทำให้จำเลยซึ่งเป็นพยานถูกฟ้องคดีอาญา
๒๒. สิทธิที่จะร้องขอให้ศาลสั่งทุเลาการบังคับให้จำคุกไว้ก่อนจนกว่าเหตุอันควรทุเลาจะหมดไป
๒๓. สิทธิที่จะทูลเกล้าถวายเรื่องราวต่อพระมหากษัตริย์ขอพระราชทานอภัยโทษ
๒๔. จำเลยซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์อยู่ต้องโทษประหารชีวิตมีสิทธิที่จะให้รอกการประหารชีวิตไว้จนพ้นกำหนด ๓ ปีนับแต่คลอดบุตรแล้ว และมีสิทธิได้รับการลดโทษประหารชีวิตลงเหลือจำคุกตลอดชีวิต
๒๕. จำเลยซึ่งต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต เกิดวิกลจริตก่อนถูกประหารชีวิตมีสิทธิให้รอกการประหารชีวิตไว้ก่อนจนกว่าจะหาย ถ้าหายวิกลจริตภายหลัง ๑ ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดมีสิทธิได้รับการลดโทษประหารชีวิตลงเหลือจำคุกตลอดชีวิต
๒๖. กรณีตามคำพิพากษาศาลจำเลยต้องรับโทษจำคุกหรือโทษสถานหนักกว่านั้น และจำเลยไม่ได้ถูกคุมขัง จำเลยจะอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์

โทร. ๐๕๖๗๐๑๕๐๕ โทรสาร ๐๕๖๗๐๒๐๔๒

อีเมล : lsc@coj.go.th

เว็บไซต์ : www.lsc.coj.go.th